

UW BRIEF VAN 2015
UW REF. MDB/PF/MW
ONZE REF.
DATUM 3 MEI 2016
BIJLAGE(N) -
CONTACT: PATRICK WATERBLEY
E-MAIL: PATRICK.WATERBLEY@HEALTH.BELGIUM.BE
TEL.: 0473/23.13.73

Mevr. de Minister van Sociale Zaken en
Volksgezondheid
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 175

1000 BRUSSEL

BETREFT

UW ADVIESAANVRAAG MET BETREKKING TOT GEZINSPLANNING DOOR VROEDVROUWEN – ADVIES HOGE RAAD VAN ARTSEN SPECIALISTEN EN VAN HUISARTSEN DD 28 APRIL 2016

Geachte Mevrouw Minister,

Hierbij verwijzen wij naar uw adviesaanvraag met betrekking tot de gezinsplanning door vroedvrouwen. Als bijlage van de adviesaanvraag, was het advies d.d. 6 november 2014 van de Federale Raad voor de vroedvrouwen opgenomen.

De Hoge Raad van geneesheren-specialisten en van huisartsen nam eveneens kennis van de recente adviezen (2015) van de Koninklijke Academie voor geneeskunde van België en van de Académie royale de médecine de Belgique.

De Hoge Raad bracht op 28 april 2016 volgend advies uit.

De Federale Raad voor de vroedvrouwen definieert gezinsplanning als volgt: informatie en educatie met inbegrip van de seksualiteit, de contraceptie, fertiliteitsproblemen en vrijwillige zwangerschapsafbreking.

De informatieve, educatieve en begeleidende rol van vroedvrouwen is uiteraard nuttig op de diverse terreinen van de gezinsplanning zoals hierboven omschreven.

Overigens voorziet de Richtlijn 2005/36/EC¹ dat de vroedvrouwen minstens goede voorlichting en adviezen over gezinsplanning kunnen verstrekken.

Deze opdracht mag niet onderschat worden: een extra vorming en ervaring kunnen altijd nuttig zijn. De vormingsduur van een vroedvrouw is immers beperkt en niet alle competenties kunnen daarin verworven worden.

¹ Richtlijn 2005/36/EG van 7 september 2005 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de erkenning van beroepskwalificaties, *P.B. L.* 255, 30 september 2005, err., *P.B. L.* 271, 16 oktober 2007, err. *P.B. L.* 93, 4 april 2008.

Het is duidelijk dat de gezinsplanning geen exclusieve competenties en bevoegdheden van vroedvrouwen is.

Het advies van de Federale Raad voor de vroedvrouwen bevat tevens een oproep naar meer bevoegdheden voor de vroedvrouw die op een “autonome” manier zouden moeten kunnen uitgeoefend worden: een “volledige” preconceptie consultatie in het kader van fertiliteitsproblemen, het kunnen voorschrijven van contraceptiva op elk moment (momenteel beperkt tot drie maand volgend op de bevalling) en het autonoom voorschrijven van zwangerschapsafbrekende medicatie.

Deze vragen naar meer “autonomie” zijn opmerkelijk gezien de positieve evolutie naar meer interdisciplinaire samenwerking waar zorgprofessionals hun specifieke complementaire competenties gecoördineerd inzetten.

Gecoördineerd, waarbij de interdisciplinaire samenwerking niet beperkt blijft tot het bijroepen in urgentie van een andere zorgprofessional. Een vraag naar meer autonomie veronderstelt een volledige verantwoordelijkheid voor de eigen prestaties.

Elke beroepsgroep moet daarbij het nodige respect opbrengen van de bijdrage van elke andere beroepsgroep, steeds met het doel van optimale kwaliteit en veiligheid van zorg.

De Hoge Raad brengt na grondig onderzoek volgend advies uit over volgende specifieke vragen:

- Het voorschrijven van contraceptiva op elk ogenblik (ook buiten de beperkte context van drie maand na de bevalling van een gezonde vrouw), behoort duidelijk tot de competenties van medici.

Zonder medische opleiding kan men de interacties tussen een pathologie bij de vrouw (die al moet herkend worden) en het contraceptivum niet inschatten.

Het contraceptivum kan een effect hebben op de ziekte, zoals bv op lupus, op multiple sclerose en uiteraard zijn er de meer klassieke nevenwerkingen van langere toedieningen van contraceptiva.

Geneesmiddelen voorgeschreven voor een bepaalde pathologie bij een vrouw, kunnen interacties veroorzaken op de effectiviteit van de contraceptie.

Het herkennen en kennen van heel diverse pathologiën en van medicamenteuze interacties behoren niet tot het competentieprofiel van de vroedvrouw.

- De fertiliteitsproblematiek is een heel complexe problematiek waarvoor dikwijls hyperspecialisatie onmisbaar is, wat gebeurde binnen de medische discipline.

Een systematische geplande aanpak van fertiliteitsproblemen is essentieel en wordt best niet doorkruist door allerhande voorafgaand initiatieven bv door een vroedvrouw.

Dit geldt vooreerst voor de diagnostiek van het probleem dat ook kan ontstaan door (te onderzoeken en te herkennen) pathologiën bij de vrouw of bij de man. De

diversiteit van mogelijke oorzaken is heel breed: congenitaal of verworven anatomisch, endocrinologisch, immunologisch, genetisch .

De hyperspecialisatie qua therapeutische aanpak en planning, is evident waarbij het belangrijk is dat alle mogelijke benaderingen in overleg met de patiënt kunnen toegelicht en overwogen worden.

Dit alles betreft duidelijk de complementaire competenties van artsen en sterk gespecialiseerde artsen.

Complementaire competenties, want de Hoge Raad vindt een team-aanpak waarin elke beroep zijn specifieke bijdrage optimaal kan inzetten de aangewezen weg in het belang van de kwaliteit en de veiligheid van de zorg.

- Het voorschrijven en het gebruik van zwangerschapsafbrekende medicatie, moet heel strikte criteria respecteren. Het echografisch onderzoek ter bepaling van de zwangerschapsduur, het nazicht van de intra-uteriene lokalisatie en van de evacuatie na de procedure, de opvolging (en de preventie bv voor Rhesus negatieve vrouwen ...), veronderstellen een concentratie aan know-how en technologie die een interdisciplinaire omgeving (waarschijnlijk ziekenhuisomgeving of in het kader van een samenwerking met een ziekenhuis) vergen en een autonome competentie van vroedvrouwen uitsluiten.

Overigens bepaalt artikel 350 van het Strafwetboek – dat de voorwaarden en bepalingen bevat waarbij abortus geen misdrijf is – duidelijk dat de zwangerschapsafbreking door een arts moet worden verricht.

De professionele vorming tot vroedvrouw leidt tot heel wat competenties die heel belangrijk zijn voor onze gezondheidszorg en toelaten een boeiende professionele carrière uit te bouwen. Deze professionele vorming leidt evenwel niet tot alle competenties.

De Hoge Raad is beschikbaar voor eventuele verdere adviesaanvragen betreffende deze materie.

Met de meeste hoogachting,

Prof. J. Boniver
Voorzitter

Dr. P. Waterbley
Ondervoorzitter- Secretaris

De hr C Decoster
Directeur-Generaal